

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T., s.r.o.**, IČO: X., so sídlom v O., *zastúpeného advokátom JUDr. P. K., AK so sídlom v B.*, proti žalovanému **Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Mierová č. 23, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 25330/08 zo dňa 30. júla 2008, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č.k. 14 S 138/2008-54 zo dňa 11. júna 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 14 S 138/2008-54 zo dňa 11. júna 2009 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením č.k. 14 S 138/2008-54 zo dňa 11. júna 2009 podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zastavil konanie o žalobe žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. 25330/08 zo dňa 30. júla 2008, ktorým žalovaný podľa ustanovenia § 48 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 511/1992 Zb.) potvrdil rozhodnutie Colného úradu Trnava č. 10226/2008-5891 zo dňa 28. februára 2008. Podľa názoru krajského súdu napadnuté rozhodnutie žalovaného je predbežnej povahy, a preto nepodlieha súdnemu prieskumu podľa ustanovenia § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby krajský súd v rámci autoremedúry svoje uznesenie zrušil a vo veci začal riadne konať; v prípade, že v autoremedúre nebude žalobcovi vyhovené, odvolaciemu súdu navrhol, aby uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobca tvrdil, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené jeho ústavné právo na súdnu ochranu; došlo k odopretiu spravodlivosti, pretože žiadal rozhodnúť o predmete sporu,

avšak krajský súd toto odmietol. Skutkový stav opísal zhodne s odvolaním proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa a so žalobou.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že už vo svojom vyjadrení k žalobe poukázal na nutnosť zastavenia konania, pretože rozhodnutie o zabezpečení tovaru je rozhodnutím predbežnej povahy s dočasnou účinnosťou, ktoré nepodlieha súdnemu prieskumu. Rozhodnutie krajského súdu považuje za zákonné, pretože Občiansky súdny poriadok nedáva súdu možnosť výberu, či konanie zastaví alebo nie, ale taxatívne stanovuje situácie, kedy je súd povinný konanie zastaviť a predmetná právna vec do tohto rozsahu patrí. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne nové námietky ani skutočnosti, ktoré by viedli k zmene právneho názoru žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu (§ 212 Občianskeho súdneho poriadku) ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho konania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného č. 3074/2008-5831, zistil, že rozhodnutím Colného úradu Trnava – Stanice colného úradu Veľký Meder č. 10226/2008-5891 zo dňa 28. februára 2008 bol podľa ustanovenia § 14a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. zabezpečený žalobcovi tovar:

- bližšie nešpecifikovaná kvapalina žltej farby vykazujúca znaky plynového oleja – motorovej nafty pravdepodobne PpKN 27101941, v množstve cca 6000 litrov, uskladnená v šiestich plastových nádržiach po 1000 litrov,
- bližšie nešpecifikovaná kvapalina žltej farby vykazujúca znaky plynového oleja – motorovej nafty pravdepodobne PpKN 27101941, v množstve cca 8000 litrov, uskladnená v stacionárne nadzemnej nádrži s výdajným stojanom,
- bližšie nešpecifikovaná kvapalina žltej farby vykazujúca znaky plynového oleja – motorovej nafty pravdepodobne PpKN 27101941, v množstve cca 400 litrov, uskladnená v dvoch kovových sudoch po 200 litrov,
- bližšie nešpecifikovaná kvapalina červenej farby vykazujúca znaky plynového oleja – motorovej nafty pravdepodobne PpKN 27101941, v množstve cca 200 litrov, uskladnená v kovovom sude

z dôvodu, že chýba riadne preukázanie spôsobu nadobudnutia tovaru a riadne usporiadanie finančných povinností v súvislosti s nákupom tovaru.

Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. 25330/08 zo dňa 30. júla 2008 vyššie uvedené prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil.

V predmetnej právnej veci je spornou otázka, či je rozhodnutie žalovaného správneho orgánu o zabezpečení tovaru rozhodnutím predbežnej povahy a otázka správnosti aplikácie ustanovenia § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku.

Z generálnej klauzuly, na ktorej je správne súdnictvo koncipované, vyplýva, že kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Negatívnou enumeráciou (§ 248 Občianskeho súdneho poriadku) sú potom kvantitatívne vyčlenené rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré súdnemu prieskumu nepodliehajú. Ide o také rozhodnutia, ktoré upravujú určité fázy správneho konania len predbežne, pretože v konaní vo veci samej sa za splnenia zákonných podmienok bude pokračovať ďalej, prípadne také, ktoré sa nedotýkajú práv a právom chránených záujmov a povinností fyzických a právnických osôb (písm. a/ až písm. d/).

Rozhodnutie správneho orgánu predbežnej povahy, ktoré je vylúčené zo súdneho prieskumu podľa ustanovenia § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, musí kumulatívne spĺňať nasledujúce znaky:

- musí ísť o rozhodnutie správneho orgánu vo veciach verejnoprávnych, ktoré dočasne alebo predbežne upravujú pomery fyzických alebo právnických osôb, zabezpečujú určité veci alebo osoby, alebo dočasne fixujú určitý právny stav (materiálny znak),
- proti tomuto rozhodnutiu alebo proti jeho dôsledkom musí mať každá fyzická alebo právnická osoba, ktorej subjektívne práva boli rozhodnutím dotknuté, možnosť brániť sa v konaní pred správnym orgánom, ktorý vo veci rozhoduje s konečnou platnosťou (procesný znak).

V prípade pochybností o vylúčení rozhodnutia správneho orgánu zo súdneho prieskumu je potrebné vylúčenie rozhodnutia zo súdneho prieskumu interpretovať reštriktívne, t.j. v prospech súdneho prieskumu; iný prístup by v konečnom dôsledku mohol predstavovať odopretie spravodlivosti – *denegatio iustitiae*.

Správu daní vo všeobecnosti upravuje zákon č. 511/1992 Zb.; podľa tohto zákona sa postupuje v prípadoch, ak osobitný zákon (medzi ktorými je aj zákon č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov; ďalej len zákon č. 98/2004 Z.z.) neustanovuje inak. Konkrétna oblasť spotrebných daní z minerálnych olejov a zdaňovanie minerálnych olejov spotrebnou daňou na daňovom území upravuje osobitný zákon č. 98/2004 Z.z. Medzi citovanými zákonmi ide o vzťah všeobecný – špeciálny zákon, kde všeobecným zákonom je zákon č. 511/1992 Zb. a osobitným zákonom je zákon č. 98/2004 Z.z. Keďže osobitný zákon č. 98/2004 Z.z. neobsahuje osobitnú úpravu zabezpečenia tovaru (minerálneho oleja) v prípade, že chýba riadne preukázanie spôsobu nadobudnutia tovaru alebo vecí, ich množstva, ceny, kvality alebo riadneho usporiadania finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom, je potrebné vychádzať

zo všeobecného právneho predpisu upravujúceho správu daní a poplatkov, a to zákona č. 511/1992 Zb. (§ 44 ods. 3 zákona č. 98/2004 Z.z.).

Podľa ustanovenia § 14a ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. zamestnanec správcu dane môže zabezpečiť tovar a veci nevyhnutne potrebné na preukázanie skutočností pri správe daní; správca dane a daňový subjekt je povinný zabezpečený tovar a veci riadne opatrovať. Toto opatrenie sa využije najmä vtedy, ak chýba riadne preukázanie spôsobu nadobudnutia tovaru alebo vecí, ich množstva, ceny, kvality alebo riadneho usporiadania finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom. Veci, ktoré nie je možné na mieste spoľahlivo zabezpečiť, môže správca dane na náklady ich majiteľa alebo držiteľa nechať previezť na miesto vhodné na tento účel. Ak je to pre dokazovanie nevyhnutné, môže zamestnanec správcu dane bezodplatne odobrať na účely bližšej obhliadky alebo expertízy vzorky zabezpečených vecí. Odobraté vzorky sa po expertíze či obhliadke vrátia, ak to ich povaha pripúšťa. Pri zabezpečovaní tovaru a vecí sa postupuje primerane podľa § 36.

Z uvedeného vyplýva, že inštitút zabezpečenia tovaru a vecí má predbežný charakter. Jeho hlavným účelom je chrániť bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný všeobecný záujem, zabrániť tomu, aby daňový subjekt nakladal s tovarom do zistenia skutkového stavu, prípadne aby sa predišlo možnému zničeniu dôkazov. Toto opatrenie môže správca dane využiť v priebehu konania – v rámci dokazovania, prípadne preukazovania niektorých sporných skutočností (preukázanie spôsobu nadobudnutia minerálneho oleja, ceny a pod.) dôležitých pre rozhodnutie vo veci samej.

Rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo vecí musí obsahovať konkrétne dôvody, pre ktoré došlo k tomuto opatreniu. Proti rozhodnutiu správcu dane je prípustné odvolanie, o ktorom rozhoduje nadriadený správny orgán.

Predbežný a dočasný charakter rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo vecí predpokladá aj sám zákon o správe daní a poplatkov č. 511/1992 Zb. v ustanovení § 14a ods. 3, v ktorom určuje lehotu (15 dní), v ktorej má držiteľ zabezpečeného tovaru alebo vecí odstrániť pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu konkrétneho tovaru alebo vecí. V závislosti od konania držiteľa zadržaného tovaru alebo vecí vznikajú dva možné spôsoby zrušenia rozhodnutia o zabezpečení tovaru:

1. správca dane zruší rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo vecí v prípade, že držiteľ tovaru alebo vecí odstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru alebo vecí,
2. správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí zabezpečeného tovaru alebo vecí v prospech štátu v prípade, že držiteľ zabezpečeného tovaru alebo vecí v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo vecí neodstráni pochybnosti; t.j. rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo vecí je konzumované rozhodnutím o prepadnutí tovaru alebo vecí. Proti rozhodnutiu o prepadnutí zabezpečeného tovaru alebo vecí sa možno ďalej odvolať.

Výklad tohto ustanovenia prostredníctvom gramatického, logického a systematického výkladu jednoznačne vedie k tomu, že rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo veci má predbežný charakter – jeho platnosť končí rozhodnutím o jeho zrušení a v daňovom konaní ako takom sa bude pokračovať, alebo sa skončí vydaním rozhodnutia o prepadnutí zabezpečenej veci alebo tovaru, proti ktorému je možné sa odvolať. Až rozhodnutie o prepadnutí veci alebo tovaru je spôsobilým predmetom súdneho preskúmvacieho konania, pretože s prepadnutým tovarom alebo vecou už držiteľ nemôže ďalej disponovať, obchodovať a podobne. Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo veci dočasne, predbežne upravuje pomery držiteľa takého tovaru, avšak toto rozhodnutie s konečnou platnosťou nerieši vzťah, prípadne právo držiteľa k zabezpečenej veci alebo tovaru – rozhodnutie o zabezpečení tovaru teda spĺňa materiálny znak rozhodnutia predbežnej povahy vylúčeného zo súdneho prieskumu. Rovnako spĺňa aj procesný znak rozhodnutia predbežnej povahy, pretože v rámci daňového konania je proti nemu prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje nadriadený správny orgán; žalobca opravný prostriedok v daňovom konaní aj využil.

Vychádzajúc z uvedených skutočností dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že rozhodnutie žalovaného o zabezpečení minerálneho oleja podľa ustanovenia § 14a ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. je rozhodnutím predbežnej povahy a preto podľa ustanovenia § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku nepodlieha súdnemu prieskumu. Krajský súd v Trnave postupoval správne, keď konanie podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zastavil pre prekážku rozhodnutia, ktoré nepodlieha súdnemu prieskumu. Týmto postupom neprišlo k denegatio iustitiae.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 14 S 138/2008-54 zo dňa 11.júna 2009 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 05. novembra 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková